

✓ *Wat zijn jagers?*

Jagers zijn mensen die van de jacht leven. Zij jagen op **mammoeten** en andere **prooidieren**. De jagers vangen de mammoeten in diepe kuilen. Ze graven de kuilen met **graafstokken**.

✓ *Wanneer leven de jagers?*

De jagers leven ongeveer 10.000 jaar **voor Christus**. Na de **ijstijd** is het erg koud in Europa. De jagers dragen daarom **kleding van bont**.

✓ *Waar wonen de jagers?*

Jagers hebben geen vaste woonplaats, want het zijn **nomaden**. Ze bouwen **hutten** op de **toendra**. Sommige jagers leven in **grotten**. Jagers maken hun eten klaar in de **roosterplaats** van het **jagerskamp**. Hierbij gebruiken ze **kookzakken**. De meeste jagers horen bij dezelfde **stam**.

✓ *Wanneer leven de bosjagers?*

Bosjagers leven vanaf 9000 jaar v.Chr.

✓ *Waar jagen de bosjagers?*

Bossen en moerassen zijn het **jachtgebied** van de bosjagers. Ze jagen op herten en ander **wild**. Bosjagers hebben **boomstamkano's**. Ze varen op de rivieren en vangen vissen in hun **fuiken**.

✓ *Wat zijn boeren?*

Boeren zijn mensen die van de **landbouw** en de **veeteelt** leven. Ze dragen **geweven kleding**. Ze maken deze kleding op het **weefgetouw**.

✓ *Wanneer leven de boeren?*

De eerste boeren leven ongeveer 9000 jaar v.Chr. in het Midden-Oosten. Vanaf

ongeveer 5000 v.Chr. wonen er boeren in onze gebieden. Zij verbouwen **eenkoren**. Soms houden de boeren voedsel over. Ze bewaren dit in **klokbekers** van **aardewerk**.

✓ *Waar wonen de boeren?*

De boeren in het Midden-Oosten wonen in **vestingdorpen**. De boeren in onze gebieden wonen in een **langhuis**. Boeren en bosjagers komen elkaar soms tegen. Er kan dan **ruilhandel** ontstaan.

✓ *Welke godsdienst hebben jagers en boeren?*

Jagers en boeren geloven in goden en geesten. Jagers hebben **grottekeningen** gemaakt. Bij **opgravingen** zijn **venusbeeldjes** van de jagers gevonden. Er zijn ook **grafgiften** gevonden in **hunebedden** en **grafheuvels** van de boeren. **Archeologen** denken dat al deze dingen met godsdienst te maken hebben.

✓ *Waarom weten archeologen dit niet precies?*

Jagers en boeren leven in de **prehistorie**. Archeologen hebben geen geschreven **bronnen** uit dit deel van de **geschiedenis**.

✓ *Wat voor wapens en gereedschappen hebben de mensen in de prehistorie?*

In de **steentijd** maken de mensen bijna al hun wapens en gereedschappen van **vuursteen**. De meeste jagers zijn goede **steenklippers**. In de **brons**tijd maken de mensen ook voorwerpen van **brons**. In de **ijzertijd** maken de mensen ook voorwerpen van **ijzer**. Elk boerendorp heeft wel een **smid**. Dit is een belangrijk **ambacht**.

